

Ülkemiz Bitki Islahının Durumu ve Karşılaşılan Problemler

Dr. Vehbi ESER
Bitki Islahçıları Alt Birliği

01/01/2004

Geleceğin Sektörleri

- *2041 yılına kadar uluslararası uzmanlık merkezine dönüşme potansiyeli olan sektörler:*
- Gıda ve içecek
- **Tarımsal Ar-Ge ve hizmetler**
- Alternatif enerji
- Otomobil üretimi
- Turizm

2041'de Türkiye

Geleceğe bakış, Mayıs 2012

www.pwc.com/tr

- *2023 Tohumculuk Sektörü İhracat Hedefi*

- 500 milyon Dolar

- *Milli Tarım Projesi hedefleri*

Tohumculuk Sektörünün Yapısı

- Teknoloji geliştirme ve transferi
- Adaptasyon ve tanıtım
- Üretim
- Pazarlama
- Geri besleme

Sektörün Gelişim Seyri

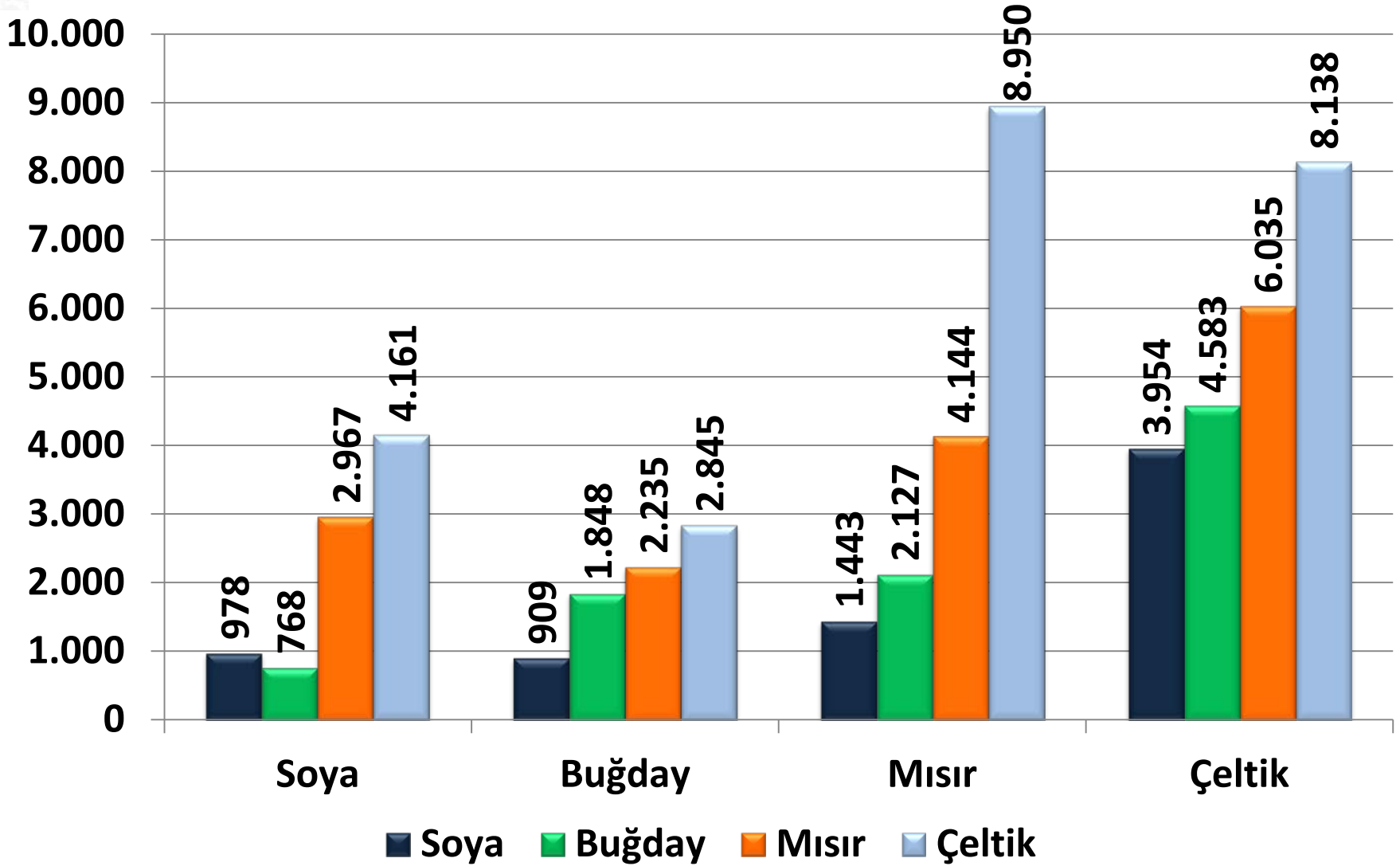
1838-1925	☐ Devlet Üretme Çiftliklerinin Kurulması, yeni çeşit temini, adaptasyonu ve dağıtımı
1925-1950	☐ Islah İstasyonlarının kurulması, yerel popülasyonlardan çeşit seçimi, çoğaltım ve dağıtımı
1950-1982	☐ Devlet Üretme Çiftliklerinin yeniden ihdası, tohumluk üretim ve dağıtımını yapması
1963	☐ 308 Sayılı Tohumlukların Tescil Kontrol ve Sertifikasyonu Hakkında Kanun
1963-1982	☐ Kamu Tohumculuk Dönemi ➤ Kamu Araştırma Sistemi ➤ Kamu Tohumluk Üretim ve Dağıtım Sistemi

Sektörün Gelişim Seyri

1982-1999	☐ Yurt dışından tohumluk temin dönemi,
1999-2008	☐ Yurt içi kaynakların da kullanıldığı dönem
2004	☐ 5042 Sayılı Yeni Bitki Çeşitlerinin Korunması Hakkında Kanun
2004	☐ F1 Hibrit Sebze Çeşit Geliştirme Projesi
2006	☐ 5553 Sayılı Tohumculuk Kanunu
2008	☐ Türkiye Tohumcular Birliği ve Alt Birliklerin Kuruluşu ☐ Çeşit geliştirmede yeni dönem
2016	☐ Milli Tarım Projesinin başlatılması

Türkiye-Verim Artışı

BİSAB'ın Görev ve Faaliyetleri

- Üyelerin mesleki bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi için
  - Eğitim programları hazırlamak ve yürütmek
  - İslah çalışmaları için materyal temin etmek
  - Üyelerinin ortak kullanımına uygun alt yapıları oluşturmak
  - Bilimsel, teknik toplantılar düzenlemek
  - Yayınlar çıkartmak
  - Ulusal ve uluslar arası işbirliği yapmak

Üyelik Durumu	Üye Sayısı
Tüzel Kişiler	188
Gerçek Kişiler	40
Toplam Üye Sayısı	228
Tüzel Kişi Faaliyet Alanı	Üye Sayısı
Tarla Bitkileri	69
Sebze	49
Meyve + Asma	3
Tarla Bitkileri + Sebze	51
Süs	0

BİSAB Mevcut Durum

Bölge	Tüzel	Bireysel	Toplam
İç Anadolu	36	27	63
Akdeniz	63	6	69
Güney Marmara	25	2	27
Trakya	32	4	36
Ege	21	0	21
Güneydođu	10	1	11
Karadeniz	3	0	3
TOPLAM	188	40	228

Bitki Tür ve Çeşitleri

	Tescil			Üretim İzni			Toplam		
	Tür Sayısı	Çeşit Sayısı	Oran (%)	Tür Sayısı	Çeşit Sayısı	Oran (%)	Tür Sayısı	Çeşit Sayısı	Oran (%)
Tarla	73	2.486	34,8	46	735	39,7	73	3.221	35,7
Sebze	44	3.336	46,7	35	1.127	60,3	44	4.463	49,5
Meyve	50	1.316	18,4	7	14	0,1	50	1.330	14,8
	167	7.138	100,0	88	1.876	100,0	167	9.014	100,0

Tescil

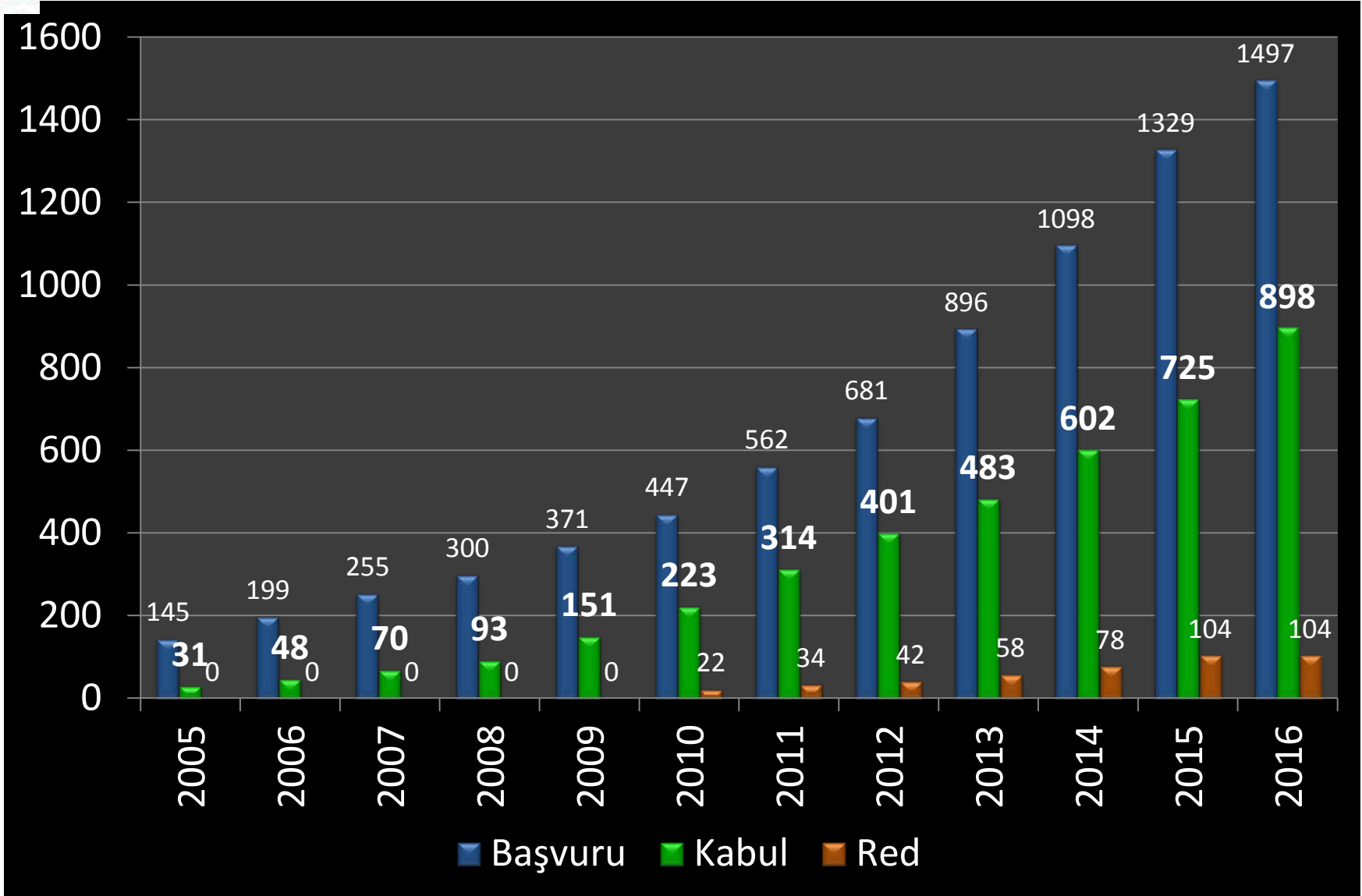
	Tarla	Sebze	Meyve	Toplam
Yerli	976	1.556	161	2.693
Uluslararası	780	1.502	48	2.330
Özel Sektör Toplam	1.756	3.058	209	5.023
Araştırma Enstitüsü	666	277	1.059	2.002
Üniversite	64	1	48	113
Kamu Toplam	730	278	1.107	2.115
Genel Toplam	2.486	3.336	1.316	7.138

Üretim İzni

Özel Sektör	Tarla	Sebze	Meyve	Toplam
Yerli	435	688	1	1.124
Uluslararası	268	428	0	696
Özel Sektör Toplam	703	1.116	1	1.820
Araştırma Enstitüsü	29	11	9	49
Üniversite	3	0	4	7
Kamu Toplam	32	11	13	56
Genel Toplam	735	1.127	14	1.876

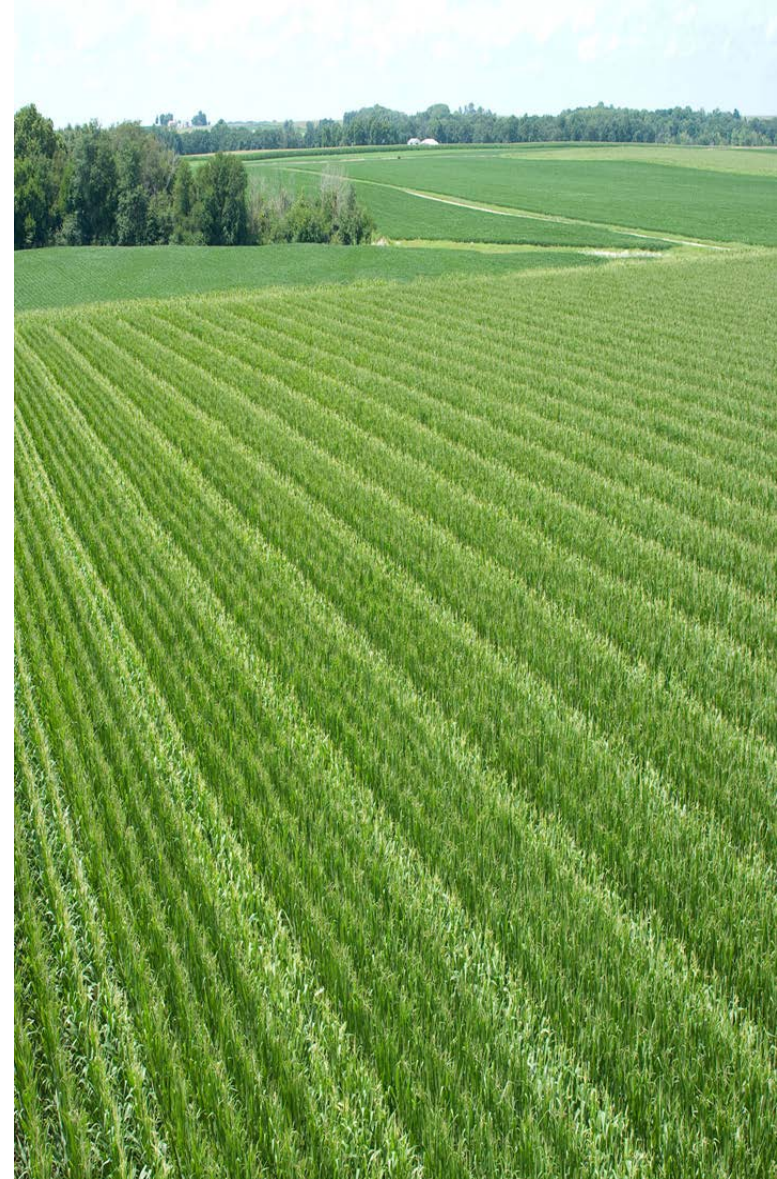
Koruma Altına Alınan eřit Sayıları-2016

Tohumculuğun Geleceđi

- Genetik kaynaklara erişim uluslararası sözleşmelerle kolaylaştırılmakta
- Teknolojiye erişim ise zorlaştırılmaktadır
  - *Patent*
  - *Çeşit koruma*
  - *Diđer fikri mülkiyet hakları*
(*Cođrafi İşaretler, lisans vs.*)

- İleri teknoloji kullanımı
  - *Doku kültürü*
  - *Genetik modifikasyon*
  - *Clearfield*
  - *CIS-genesis*
  - *MAS*
  - *Tohum kaplama*

Yeni Dönem

- Sanayi çağı için **PETROL** neyse, biyoteknoloji çağı içinde **GEN** odur.
- **GEN** biyoteknoloji çağının **YEŞİL ALTINI'** dir.
- Ekonomik deđeri olabilecek her genetik özellik *patentlenecektir*

Jeremy RİFKİN
Biyoteknoloji Yüzyılı, 1998, New York

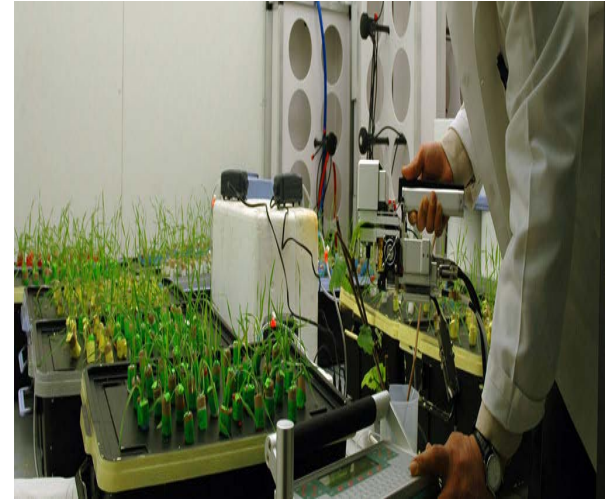

Türkiye Bitki Islahı Sektörünün Sorunları

- Yetişmiş bitki ıslahçısı sayısı yetersizdir
- Özel sektörde etkin ıslah çalışması yürüten firma sayısı yetersizdir
- Ar-ge ve ıslah çalışmalarının yüksek maliyeti karşılanamamaktadır
- İleri teknoloji kullanımında fiziki ve maddi yetersizlikler vardır

Türkiye Bitki Islahı Sektörünün Sorunları

- Tescil öncesi denemelerin yürütülmesinde ve maliyetlerinin karşılanmasında yetersiz kalınmaktadır
- Tescil maliyetlerinin karşılanmasında yetersiz kalınmaktadır
- Yeni çeşitlerin tanıtım ve pazarlanmasında yetersiz kalınmaktadır

Türkiye Bitki Islahı Sektörünün Sorunları

- Ülke içi çeşit geliştirme kapasitesinin az olduğu bitki gruplarında yerli özel sektör firma sayısı oldukça düşüktür
- Islah çalışmalarında kullanılacak materyalin yurt içi ve yurt dışından temininde zorluklar vardır
- Ülkemizde ıslah edilen çeşitlere yeni pazarlar oluşturulamamaktadır
- Toplumda bilgi kirliliği had safhaya ulaşmıştır

"GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMEMİŞ TEK TAHIL SIYEZ BUĞDAYI"

Dr. Ümit Aktaş

- **Ekmegin Genetiği 1943 Yılında Değiştirildi** Ve 10 Sene Sonra Dünyada O Güne Kadar Olmayan **Çölyak Hastalığı** Ortaya Çıktı.
- Genetiği Değiştirilmiş Buğday Tıpkı **Morfin Gibi** Bağımlılık Yapıyor,
- Migren, Kısırlık,alerji, Çölyak, Reflü Ve **Daha Birçok Hastalık Da** Yapıyor
- **Hastalar** Tam Buğdaylı Ekmekler Yedirilerek **İnsüline Hazırlanmakta Kan Şekeri** Yükseltilmektedir
- Ekmegin Glisemik İndeksi Şekerden Bile Yüksek..
- **Böyle Giderse Herkes Diyabet Hastası Olacak..**

En eski buğdaydan ekmek yapıldı

Prof. Dr. Canan Karatay: Siyez buğdayı altın değerindedir. Kullanalım ve destekleyelim!

Canan Karatay:
"Bugünkü 48 kromozomlu
buğdayda 23 bin türlü gluten
var, hastalıkların temelinde de
bu yatıyor."

www.2n14.com

Buğday tüketen ve tüketmeyen

BU BUĞDAY ALTIN DEĞERİNDE

Bugün Türkiye'de
üretilen ekmekler
o eski ekmekler değil

En sağlıklı buğday
kromozumu değiştirilmemiş
olan 'SİYEZ BUĞDAYI'

4. BAYRAMIÇ TOHUM TAKAS ve YEREL ÜRÜNLER ŞENLİĞİ

25 Nisan 2014
09:30 - 17:00
Paneller
1) Yerel Meyveler için Alternatif Destek Çözümleri
2) Katılma Onay Sistemini (KOS)

26 Nisan 2014
10:00 - 16:00
Yerel Ürünler ve Yerel Tohum Takas Şenliği

BORNOVA BELEDİYESİ

Tohum Takas Şenliği

10.00 Akça Karaman
10.20 Halk Oyunları
11.00 PANEL- Yerel Tohumlar ve Lokal Panel Yürütücüsü Prof. Dr. Kemal Ökçey SINDİR

Konuşmacılar:
Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA- E.Ü. Ziraat Fakültesi
Tunc SOYER- Seferihisar Belediye Başkanı
Rafcan KARAKAYALI- Karakayalı Belediyesi
Feride ÇİFTÇİ- ZMOLZMİ Şube Başkanı
Nispet KÖR
12.20 Tohum Takas
13.00 Yemek ve Müzik İfadesi

31 Mart 2012 • Saat
Bornova Büyük

SEFERİHİSAR TIBBİ BİTKİLER BANCASI

tohum takas şenliği

7 EYLÜL 2014 PAZAR • SAAT: 10.00 - 17.00

SEFERİHİSAR BELEDİYESİ

Tohum Takas Ağı

✓ Like You like this.

You and 10 others like

Seferihisar Tohum Kültürünü Yeşertiyoruz

Seferihisar TOHUM TAKAS Şenliği

13-14 Ekim 2012

SİLE BELEDİYESİ 1923

4. Şile tohum takas şenliği

13 Kasım 2016 Pazır 10.00-17.00
Şile Yeryüzü Pazarı

Üretici Pazarı - Atölye (Işık) Çalışmaları - El Sanatları - Doğal krem yapma atölyesi - Tarımsal zararlılar için ev yapımı ilaç hazırlama - Tohum hasadı, tohum ayırma ve depolama yöntemleri - İnsanın okuma yazma serüveni - Her Hayat Bir Film

TORBALI BELEDİYESİ

5 EKİM 2013 - CUMARTESİ
11:00 - 21:00
Torbali Karat Koyu - İzmir

3. GELENEKSEL KARAOT TOHUM TAKAS ŞENLİĞİ

Torbali Belediyesi Halk Oyunları Ekibi - Fotoğraf Sergisi - Tohum Takası - Yöresel Lezzetler - Gözleme Çadırı - Duvara Karşı Tiyatro Topluluğu - Nakan Akmaz ve Grup Yelın konseri - Sinevizyon

BODRUM TOHUM TAKAS ŞENLİĞİ

17 ŞUBAT 2013 PAZAR
Dereköy Köy Meydanı
(Bodrum - Gülmüş Sokak 100/112)
SAAT 10.00-17.00

Tohum Takası Saat: 10.00-13.00
Köyü Pazarı: 13.00-16.00
Doğal Yaşam Atölyeleri: ÇOCUK KOLLA Atölyeleri, YEREL MÜZİK ve HALK OYUNLARI, SOYLESİLER, Geleneksel Yemekler ve KOSMİK YOLculuk

www.bodrumtohum.com

Yönetim Kurulu 2016-18

- **TOHUM, TOHUMCULUK ve TEKNOLOJİLERİ KİTABI**
- **SEBZE ISLAHI KİTABI**
- **MEYVE ISLAHI KİTABI**
- **TARLA BİTKİLERİ ISLAHI KİTABI**

Editörler

Prof. Dr. Kayhan Z. KORKUT / Dr. Vehbi ESER / Prof. Dr. İsmet BAŞER

ANTALYA 2011

bisab

BİTKİ İSLAHCILARI ALT BİRLİĞİ

TESCİL BAŞVURU ÖNCESİ

EKMEKLİK BUĞDAY ÇEŞİTLERİ

TANITIM GÜNÜ

3 HAZİRAN 2016

Uluslararası İlişkiler

BİSAB VE *Macaristan Martonvaşar Tarımsal Araştırma Enstitüsü* arasında çerçeve anlaşma imzalandı
23/10/2014

BİSAB ve *Dünya Sebze Araştırmaları Merkezi (AVRDC)* arasında anlaşma imzalandı
30/01/2015

KIRGIZISTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ

ON MODERN AGRICULTURAL
TECHNIQUES and PLANT NUTRITION

13

şan Güç

Kyrgyzstan-Turkey
Manas University Bishkek,
Kyrgyzstan

www.rofagroup.com

3. ULUSLARARASI BİTKİ İSLAHI KONGRESİ

Üstadım der ki:

«Toprak ol, bağrında gül bitsin»